



Codinacs

Gaià

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sector nord-est del terme de Gaià
Emplaçament Carretera de Prats de Lluçanès (BV-4401), al km. 9, camí direcció sud-oest uns 800 m
Alçada: 558

Coordenades:

Latitud: 41.9402
Longitud: 1.94165
UTM Est (X): 412267
UTM Nord (Y): 4643678

Classificació

Número de fitxa 08090-290
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XIII-XX
Any 1874
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08089A007000030001UK

Fitxes associades:

[Contrapès de Codinacs](#)

[La Codina](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dv., 21/09/2018 - 02:00

Descripció

Masia o casa de pagès emplaçada en un altioplà vora un torrent que desemboca en el torrent de cal Cisteller, a 1 km aproximat de la masia més gran de la Codina. Tot i que, segons la documentació, Codinacs és un mas d'origen medieval la construcció actual és una obra aixecada totalment al segle XIX (el 1874, segons la inscripció del portal). Sembla que del mas medieval pràcticament no en queda res, o tal vegada tenia un altre emplaçament. El conjunt actual consta d'un cos residencial de planta rectangular, ample i curt (amb planta baixa més dos pisos), el qual té adossats cossos de construcció molt recent al nord i l'oest. La façana principal, encarada vers migdia amb una lleugera desviació, s'articula en base a dues crugies. La juntura entre els dos cossos sembla suggerir que el de l'esquerra podria ser posterior. Així, a la dreta hi trobem un eix d'obertures emmarcades amb llindes i brancals de pedra, mentre que a l'esquerra hi ha un doble eix de finestres que ja té els emmarcaments fets amb maó. A sota hi ha un altre portal, parcilament tapiat. L'altra façana visible, a llevant, pràcticament no presenta obertures. Els murs són de maçoneria, actualment a pedra vista.

Observacions:

Inscripció al portal principal: 1874

Història

A la vora de Codinacs s'hi va trobar un contrapès d'una antiga premsa de biga (torcular), possiblement medieval. És el contrapès anomenat de Codinacs, que ara es conserva a la masia de la Codina i que constitueix un testimoni del poblament antic al voltant d'aquest mas. Segons dades recopilades per Josep M. Badia, el mas Codinacs ja existia al segle XIII. Concretament s'esmenta en un pergami de 1294 de l'Arxiu de Prat de Cornet. Aquest any l'hereu era un tal Bernat, i el mas formava part de la parròquia de Sant Esteve de Vilaramó, a diferència de la Codina, que era de la parròquia de Gaià. A l'edat mitjana, en canvi, no hi ha constància del mas la Codina, que posteriorment va esdevenir el més puixant de la zona. En un capbreu del castell de Gaià de 1692-93 ja hi apareix el mas la Codina, anomenat aleshores Codina Subirana, i en altres documents també com a Codina de Codinacs. En aquest moment l'hereu era Joan Codina i tenia la possessió de cinc masos secundaris: Codinac (avui dit Codinacs), Codina Jussana, "Torrent vel Codineta" (segurament l'actual mas Racons, pertanyent a la parròquia de Sant Esteve de Vilaramó), la Bena i Casa de Sant Esteve. Així doncs, en aquesta època la Codina i Codinacs ja s'havien fusionat, i van continuar sota el mateix propietari fins èpoques ben recents. Al segle XIX, segons el Registre de la Riquesa de 1883, Codinachs consta com a masoveria de la Codina. Les seves terres abastaven una superfície de només 4,51 ha, aproximadament la meitat de les quals eren conreades per parcers.

L'any 1977 Armand Lladó Lluch va comprar la finca de la Codina. Armand i el seu germà Eduard, que era l'administrador, es dedicaven a la compra-venda de finques i havien impulsat grans urbanitzacions a la zona de Vacarisses. A les proximitats de la Codina van anar comprant moltes altres propietats. Posteriorment, entorn de 2005, la finca de la Codina es va segregar en diferents peces per vendre-les separades. Els germans Trulls, de Puig-reig, es van quedar la Noguera, Codinacs i Racons.

Bibliografia

BADIA, Josep M (2016). "Història", "Arquitectura", Gaià, t'estimo. Reviu Gaià, Grup de Recerca, Gaià, p. 58, 66, 84.

COROMINAS CAMP, Ramon; COROMINAS CAMP, Jaume (2017). Premses, tines i trulls medievals al Berguedà, nord del Bages i part del Solsonès. Antics testimonis de com es feia el via a l'edat mitjana. Centre d'Estudis del Bages; àmbit de Recerques del Berguedà, Manresa; Berga, p. 121.

IGLESIAS PERA, Lluís (2006). Pla Especial Urbanístic pel qual es cataloguen les masies i cases rurals del municipi de Gaià. Ajuntament de Gaià (document no aprovat oficialment), núm. 66.

